

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

На основу члана 33. став 3. Правилника о основним академским студијама

О Б А В Е Ш Т А В А

да ће студент **ЖЕЉКО ЈОВАНОВИЋ**

дана **30.09.2026.** са почетком у **09,00 часова**, у сали **401**,

Машинског факултета у Нишу, бранити дипломски рад под називом:

ТЕМА	Анализа пословања low - cost авио - компаније “ Ryanair “
-------------	--

пред комисијом у саставу:

Ментор	проф. др Јелена Петровић
Члан	проф. др Милош Милованчевић
Члан	проф. др Милена Рајић

РЕЗИМЕ

Предмет овог рада је анализа пословања нискотарифне авио-компаније Ryanair и фактора који јој омогућавају да одржи водећу позицију на европском тржишту ваздушног саобраћаја. Основни циљ рада је да се утврди на чему почива дугорочни успех компаније и на који начин су њене пословне одлуке повезане са оствареним тржишним и финансијским резултатима. Тема је значајна јер Ryanair данас представља највећу европску авио-компанију по броју путника и један од најизразитијих примера трошковног лидерства у индустрији коју карактеришу високи фиксни трошкови и релативно ниске марже. Истраживање је засновано на анализи секундарних података, пре свега годишњих извештаја Ryanaira за период FY2021–FY2025, индустријских извора и релевантне стручне и научне литературе, уз актуелне податке закључно са 2026. годином. Примењене су дескриптивна и компаративна анализа, као и SWOT, PESTEL и Портеров модел пет сила, док је Business Model Canvas коришћен као допунски алат за систематизацију појединих елемената пословања. Анализа је показала да главна предност Ryanaira произлази из повезаности великог броја оперативних и комерцијалних одлука. Та логика се може пратити кроз ланац: стандардизација флоте скраћује време окретања авиона што омогућава већи број летова, нижи трошак по путнику и нижу цену карте, која генерише тражњу. Таква повезаност омогућила је компанији да у FY2025 превезе 200,2 милиона путника, уз попуњеност летова од око 94% и удео допунских прихода од приближно 34%. Посебно је значајно да је просечна цена карте те године снижена за 7%, број путника порастао за 9%, док је нето добит истовремено пала за 16%, што показује да је компанија свесно прихватила мању краткорочну добит ради даљег раста обима. Успех Ryanaira почива на усклађености ових елемената, али је пословање изложено спољним ризицима које компанија не може да контролише. То је илустровао случај Ниша, где повлачење није било последица пада тражње или процене неисплативости линија, већ америчких санкција НИС-у и неизвесности у погледу редовног снабдевања авио-горивом. Тај пример истовремено указује и на ограничење примењених аналитичких приступа, јер овако специфичан и посредно настали спољни ризик ниједан од четири коришћена аналитичка алата не би могао унапред конкретно да идентификује.

Кључне речи: Ryanair, пословни модел, нискотарифна авио-компанија, конкурентска предност, трошковано лидерство, оперативна ефикасност, ценовна политика

Ниш, 25.09.2026.год.